

HIZKUNTZA POLITIKA. Datozen egunotan bilerak egingo dira, jarrera bateratua hartzen den ala ez erabakitzeko

Kontseilua erabili nahi dutela salatu dute kide ohiek eta izendatu berriek

Bertan parte hartu edo ez, iritzi kontrajarriak daude aulkia duten erakundeen artean

Alberto Barandiaran | IRUÑA

Nafarroako Gobernuak Euskararen Kontseilua bere neurrira osatu eta biharamunean, aurreko batzordeko kideen zein batzorde berrirako izendatuta dauden artean kritika zen nagusi atzo, egoera ikusirik.

Galdetutako guztiak bat etorri dira Gobernuak administrazioan euskararen erabilera arautzeko Foru Dekretuari onespén legala emateko baino ez duela nahi kontseilua, baina iritzi ezberdinak daude hemen-dik aurrera hartu beharreko jarreraz. Hain zuzen ere, datozen egunotan bilerak egingo dituzte erakundeetako ordezkariak, jarrera bateratua eraman ahal izateko.

AINGERU EPALTZA (Idazlea)

Aingeru Epaltza aurreko Euskararen Kontseiluko kide izan zen, Nafarroako Gobernuak berak hautatua, eta barrutik ezagutu zituen, beraz, batzordeak izan zituen zailtasunak. Egun, izendapen berriak «aski lotsagarriak» iruditzen zaizkio, baita deigarriak ere.

«Batzuen jarrerak, esaterako Victor Manuel Arbeloarena eta Patricio Hernandezena, aski ezagunak dira, eta garbi dago euskararen kontrakoak direla, inolako dudarik gabe. Eta horrexegatik jarri dituztela».

Bere ustetan, aurreko kontseiluan gertatu zen dimisioa «efektu-kolpea» izan zen, baina oraingoan horrenbeste indarrik ez dagoela azpimarratu du. Beraz, Epaltzarentzat, barnean «bataila emateko ordua» da.

«Unibertsitateko jendeari, esaterako, ustez independenteak direnei, horiei gauzak planteatu eta aukera eman behar zaie, erakuts dezaten nor badiren. Gobernuaren proiektuen aurka badira aski argudio, judizialak tartean».

JOSE MARIA SATRUSTEGI (Euskaltzaina)

Euskaltzain, idazle eta ikertzailea izan zen bere garaian Nafarroako

roako Gobernuaren jarrera argien kritikatu zutenetako bat. Epaltzak bezala, berak ere dimisioa jarri zuen kontseiluaren mahai gainean 1999ko urtarriaren 20an, batzordeko beste hamaika kideekin batera.

Atzo zuhur mintzatu nahi izan zuen, «izendatutako kide berrien errespetuarengatik», baina eraketa berriak, baita asmoek ere, «itxura txarra» dutela esan zion EGUNKARIARI.

«Batzorde honek bere bidea eginen du, aurrekoak egin zuen bezala, eta bakoitzak jakatuko du hobekien iruditzen zaion moduan. Hori bai, ni ez naiz nor inor epaitzeko».

Hizkuntza «politika» dela esan ondoren, Satrustegik bera politikoa ez dela adierazi nahi izan zuen atzo, eta batzordeak «papera» egingo zuela, «horretarako dagoelako». «Denborak esango du zer lan egiten den hor, baina intentzio txarra, nolahi ere, ikusten da».

MIKEL BELASKO (Toponimian aditua)

Mikel Belaskoren ustez, «begibistakoa» da «ahal duten jendea» izendatu duela Gobernuak batzorderako, «euskararekin ez baina erromantzean eta espainieran adituak direlako batzuk, baina igoal ez dira ezta saiatu ere egin beste batzuk izendatzen».

Belaskok Jose Maria Jimeno Jurio ordezkatu zuen, lehen bileratik, aurreko kontseiluan, eta hobekien funtzionatu zuen batzordean, toponimiakoan, parte hartu zuen hainbat bileratan. Bere ustetan, aurreko batzordea baliagarria izan zen, batez ere azpibatzerdeetan egin zen lana zela-eta, baina oraingo honen horrelako lanik ez duela izango ziur da.

«Nire ustez, txostena behar duelako osatu du Gobernuak; ez du segidarik izango». Aurrera begira zer? «Bertan lan egitea zaila izango da», onartu du toponimian adituak, «baina luzera begira garrantzitsua izan daiteke hor kontseilu bat egotea, mamiz eta edukiz bete daiteke-

JESUS DIGUES / EFE

Haritzelhar eta Satrustegi. Biak zeuden aurreko kontseiluan; oraingoan, bigarrena baino ez.

ERREAKZIOAK

AINGERU EPALTZA (Idazlea)

«Orain ez dago duela lau urte zegoen indarra, eta barruan bataila emateko ordua da»

JOSE MARIA SATRUSTEGI (Euskaltzaina)

«Denborak esango du zer lan egiten den hor, baina intentzio txarra ikusten da; itxura txarra du»

MIKEL BELASKO (Toponimian aditua)

«Luzera begira garrantzitsua izan daiteke hor kontseilua edukitzea, egoera aldatzen denerako»

DAVID ANAUT (Euskara teknikaria)

«Gobernuak aldeko iritzia ziurtatuta dauka, baina kontrakoak ere ez luke galaraziko dekretua»

elako, egoera politikoa aldatzen bada».

DAVID ANAUT (Euskara Teknikaria)

Anaut Oinarriak elkarguneak izendatu zuen kontseilurako ordezkari, Josema Leitzaren partez, baina atzo Euskalerrria Irratian gogoratu zuenez, elkargune horrek oraindik ez du erabaki bileretara joango den ala ez.

Berarendako, ustekaberik ez da izan izendapena. «Garbi dago Nafarroako Gobernuak asmo jakin batekin berritu duela kontseilua. Aditu horiek ez dute ordezkatzeko euskararen mundua, azken urteotan euska-

raren inguruko ideiak lantzen ari den jendea delako. Konkreteki, euskararen aurkako politikak babestu duena».

Anautek nabarmendu du, galdetutako guztiek bezala, UPNko gobernuak helburu zehatza izan duela kontseilua berritzeko. «Hau etorri da dekretuaren aurkako epaiaren ondoren. Tramite legalak egin nahi dituzte. Gure egitekoa zein izango den? Ikusi beharko, baina Gobernuak nahi duena egin dezake, eta aldeko iritzia ziurtatuta badauka ere, kontrakoak ere ez luke galaraziko dekretua. Kontseilua prezeptiboa da, baina iritzia ez du derrigorrean kontuan hartu behar».

BALORAZIOAK

Earentzat, «iruzur politikoa» da kontseilu berria

Nafarroako EAko Batzorde Eragileak «iruzur politikotzat» jo du Nafarroako Gobernuak izendatutako kontseilu berria, «Nafarroako Justizia Auzitegi Nagusiak emandako epaiek agindutakoa bete ez eta bere planteamenduak zalantzan jarriko ez dituen kontseilua osatzera mugatu delako».

Earentzat, erabaki horrek nabarmenago utzi du UPNko gobernuak epaileen erabakiei dien «errespetu falta», eta erakundeak ere polemikarekin zikintzen dituela esan du. Horren adibide jarri ditu Euskararen Kontseilua bera eta Pedro Pegenaute-ren aurka epaileak ikertzen ari diren ustezko prebarikazio delitua.

Alderdi abertzalearen ustez, Gobernuak, bide horretatik, euskararen inguruko politikak egin eta sustatzeko eratutako erakundearen «erabilera maltzurra» egin du. «Hala, helburu batekin sortu ziren erakundeak hain zuzen ere helburu horren kontra erabiltzen ari dira. Eta, azken finean, Nafarroako Gobernuak euskararen bazterketa bultzatu nahi du esparru guztietan», dio batzordeak bidalitako oharrean.